

Ngaahi Mo'oni ki he 'Ū Tohi Kakai 'oku Te'eki Fakafonu mo Fakafoki Mai ki he 'Ofisi Tohi Kakai' (NRFU)

Ko e hā 'a e NRFU?

Ko e ngāue eni 'a e Tohi Kakai' ke fakapapau'i 'oku' ke fakafonu ho'o foomu.' 'Oku' ke lava 'o fakafonu ho'o Tohi Kakai' 'i he ngaluope, ' telefoni, ' pe fakafonu pepa. Kapau kuo tu'o nima (5) 'enau fetu'utaki atu' mo e te'eki ke nau ma'u koe, 'e 'alu atu leva ha tokotaha Ngāue Tohi Kakai 'o vakai'i ki ho 'api nofo'anga' ke fakapapau'i mo tokoni atu 'i hono fakafonu 'o ho'o Tohi Kakai.'

Ko e hā 'a e Tokotaha Tohi Kakai?

Ko ha tokotaha ia 'oku ngāue ki he Potungāue Tohi Kakai.' Ko hono fatongia' ko 'ene 'a'ahi holo ki he 'ū 'api koē 'oku te'eki fakafonu mo fakafoki 'enau Tohi Kakai' ki 'ofisi,' hili ia hono laku tu'o 5 atu 'e he 'Ofisi Tohi Kakai' ha fakamanatu 'i he meili.'

Ko e founa eni ke ke fakapapau'i ai 'a e Tokotaha Tohi Kakai':

- 'Uluaki, 'eke ma'u pē ke ke sio ki hono faka'ilonga ngāue.' Ko e kau ngāue Tohi Kakai kotoa pē kuopau ke 'i ai honau faka'ilonga ngāue fakapule'anga pea 'oku pau ke hā ai 'a e ngaahi me'a' ni:
  - Hono hingoa
  - Hono tā
  - Tā ai e sila 'a e Potungāue ki he Komeesi'
  - 'Aho 'oku 'osi ki ai e ngāue'
- Te ne to'o holo foki 'ene kato fakangāue' 'a ia 'oku 'asi ai 'a e sila faka'ilonga 'a e Potungāue Tohi Kakai,' pē ko 'ene komipiuta to'oto'o 'a ia 'oku fai 'aki 'ene tohi kakai.'
- Kuopau ke ne fakahā ha tohi mei he Potungāue Tohi Kakai,' 'i he 'enau pepa faka'ofisi,' 'oku fakamatala'i ai 'a e 'uhinga 'o 'enau 'a'ahi atu ki ho 'api.'
- Kuopau foki ke ne fai 'ene ngāue' 'i he vaha'a 'o e 9 pongipongi' ki he 9' efiafi.
- Kapau te ke fiema'u, 'e 'oatu 'e he Tokotaha Tohi Kakai' 'a e founa fetu'utaki, pe fika telefoni ki he 'ene pule ngāue' pe ki he Potungāue Tohi Kakai 'i ho feitu'u.' 'Oku tauhi mo pule'i 'a e ngāue kotoa 'a e kau ngāue 'i ho feitu'u' 'e he 'Ofisi Tohi Kakai Fakavāhenga.'
- Pea kapau 'oku' ke fiefakapapau'i pē 'e koe pe ko e tokotaha 'i ho matapaa' ko ha taha ngāue 'a e Potungāue Tohi Kakai,' 'e lava pē ke ke kumi hono hingoa' 'i he peesi ngaluope 'a e Potungāue Tohi Kakai' 'a ia 'oku hiki ai 'a e hingoa 'o e Tokotaha Tohi Kakai kotoa 'i he ngāue' ni. Ka 'ikai eni, te ke lava pē 'o fetu'utaki hangatonu ki he 'Ofisi Tohi Kakai Fakavāhenga.'

- He 'ikai foki te ne kole ke hū atu ki ho fale.' **'Oku tapu eni.**

Ko e hā ha ngaahi fehu'i te ne 'eke mai?

- 'E 'eke atu 'e he Tokotaha Tohi Kakai' 'a e fehu'i pē 'e 10 pe si'i ange 'a ia ko e ngaahi fehu'i 'oku 'asi 'i he foomu Tohi Kakai.' Kuopau ke ke ta'u lahi hake he ta'u 15' ke fakangofua ke ke tali 'a e ngaahi fehu'i 'o e Tohi Kakai.'
- **'E 'IKAI TE NE 'EKE ENI:**
  - Ho'o Fika Ngāue (Social Security Number)
  - Ho'o ngaahi fakamatala fakapa'anga, fakapangikē, pe fekau'aki mo ho'o kuletiti kaati.'
  - Pe kole pa'anga pe tokoni fakapa'anga
  - Pe ko ho'o pine/kouti fakapulipuli

'E kamata 'a fē 'a e ngāue mai 'a e Kau Tohi Kakai' ki homau ngaahi 'api'?

'E kamata 'a e ngāue ki he 'Ū Tohi Kakai 'oku Te'eki Fakafonu mo Fakafoki Mai ki he 'Ofisi Tohi Kakai' (NRFU) 'i he kongaloto māhina 'o Mē 2020' ki he konga faka'osi 'o Siulai 2020.' 'E uluaki kamata ('aho 9 'o 'Epeleli 2020) 'a e ngāue' ni 'i he ngaahi feitu'u 'oku tokolahi ai 'a e tamaiki ako 'univēsi koē 'oku 'ikai te nau nofo ki loto 'apiako.'

'E fēfē hono fakahoko'?

- 'E takai 'a e Tokotaha Tohi Kakai' 'o 'a'ahi ki he ngaahi 'api 'oku fakahā mai 'oku te'eki fakafonu 'enau Tohi Kakai,' ke fakafonu mo tñaki 'enau ngaahi foomu.'
- Kapau 'e 'ikai ke 'i ai ha taha 'i 'api 'i he taimi 'e takai atu ai,' te ne tuku atu pē ha Kaati Fakamahino'i 'A'ahi. 'E 'asi 'a e kouti/fika 'i he kaati' ni, 'a ia te ke lava 'o ngāue'aki 'i he ngaluope' pe telefoni' ke fakafonu'aki ho'o Tohi Kakai.'
- Pea kapau pē 'e te'eki ke ma'u 'e he 'Ofisi' ho'o Tohi Kakai,' te nau toe takai atu pē 'i he 'osi ha uike 'e taha 'o toe fakamanatu atu mo toe tuku atu ha kaati fakamanatu.
- 'E toutou liu tu'o 6 atu 'a e 'a'ahi 'a e Tokotaha Toki Kakai' 'o kapau 'oku 'ikai ke fakafonu mo kakato ho'o Tohi Kakai.'
- Hili hono tu'o 3 'o e feinga,' te ne lava leva 'o faka'eke'eke ki ha tokotaha falala'anga fekau'aki mo koe, 'o kau ki ai ho kaungā'api,' tokotaha 'oku 'o'ona ho 'api,' tokotaha tufameili,' pe ko ha tokotaha ofi ki he fāmili.'

'E fēfē leva kapau 'oku 'ikai pē ke ma felōngoaki mo e Tokotaha Tohi Kakai' 'i ha taimi?

Kapau 'oku 'ikai pē ke ke 'i 'api koe 'i he taimi 'oku 'a'ahi atu ai 'a e Tokotaha Tohi Kakai,' te ne tuku atu pē ha Kaati Fakamahino'i 'A'ahi. 'E tuku mai 'a e fakahinohino 'i he kaati' ni 'i hono anga hono fakafonu ho'o Tohi Kakai' 'i he ngaluope' pe telefoni.'

